

УДК 657:005.932

Демський В.І.,
*аспірант, 2 курсу, спец. 071 «Облік і оподаткування»,
Національний університет «Львівська політехніка»,
Науковий керівник — Воськало В.І. — к. е. н.,
доцент кафедри обліку та аналізу*

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ЛОГІСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Сучасна логістична діяльність стала невід'ємною складовою підвищення конкурентоздатності підприємства. За сучасних умов ускладнення логістичних зв'язків, зберігання та розподілу продукції, облік логістичної діяльності набуває стратегічного значення. Водночас традиційна система бухгалтерського обліку недостатньо враховує специфіку логістичних процесів, що потребує оновлення облікових підходів.

Питанням теоретичного обґрунтування особливостей бухгалтерського обліку логістичної діяльності присвячували праці такі вітчизняні науковці: Задорожний З., Грицишин А., Левкович А., Медвідь Л., Садовська І., Яремко І. та інші.

Логістична діяльність охоплює широкий спектр операцій — від закупівлі сировини до доставки готової продукції кінцевому споживачу. В реальних умовах функціонування підприємств ефективність логістичної діяльності розглядається через економічні результати декількох її функцій, які формуються в господарських операціях придбання матеріальних цінностей, їх транспортуванні і складуванні та збуті. В основу результативності всіх операцій логістичної діяльності покладається критерій раціональності витрат, а тому при формулюванні їх класифікаційних характеристик насамперед виходять з економічного і господарського змісту [1].

Вважаємо за доцільне виділити основні напрями логістичної діяльності підприємств, які потребують деталізації їх бухгалтерського обліку:

- закупівельна логістика (транспорт, митні послуги, навантаження);
- складська логістика (зберігання, сортування, пакування);
- дистрибуція (транспорт, логістичні послуги, комісійна торгівля);
- управління запасами;
- логістичне адміністрування (ІТ-супровід, аналітика, планування).

Вищенаведені напрями вирізняють бухгалтерський облік логістичної діяльності від інших галузей діяльності підприємств.

Облік логістичних витрат має забезпечити їх точну і своєчасну реєстрацію для контролю та прийняття управлінських рішень. Основні завдання: віднесення витрат до відповідних центрів відповідальності, формування внутрішньої звітності, контроль рентабельності логістичних операцій.

У системі управлінського обліку логістичні витрати класифікуються за місцем виникнення, функціями та видами:

- 1) закупівельні (витрати на доставку сировини);
- 2) складські (зберігання та пакування);
- 3) транспортні (витрати на логістику збуту);
- 4) інформаційні (CRM, логістичне програмне забезпечення) [2].

Облік логістичних витрат ведеться із застосуванням аналітичного розрізу, наприклад, за підрозділами, маршрутами, видами продукції. Це дає змогу отримувати детальну управлінську звітність і аналізувати ефективність логістики. Особливості бухгалтерського обліку витрат логістичної діяльності полягають у багатовимірності процесів, які охоплює логістика, та у складності відображення цих процесів у системі бухгалтерського обліку. Логістична діяльність включає транспортування, складування, закупівлі, управління запасами, інформаційне забезпечення, зворотну логістику тощо — і кожен із цих процесів має власні витрати, які необхідно фіксувати, аналізувати та контролювати [3].

Отже, облік логістичної діяльності є важливим інструментом управління витратами та підвищення ефективності підприємства. Його вдосконалення потребує адаптації облікової системи до логістичних потреб, впровадження сучасних інформаційних технологій та розробки нормативного підґрунтя. Загалом, наукові дослідження в сфері бухгалтерського обліку логістичних витрат спрямовані на вдосконалення методологічних підходів до їх обліку, класифікації та оптимізації. Важливість цих досліджень обумовлена зростаючою роллю логістики в діяльності підприємств та необхідністю ефективного управління відповідними витратами. Таким чином, у подальших наукових дослідженнях будуть розглядатися такі основні проблеми обліку логістичної діяльності: відсутність чіткої методики обліку логістичних витрат у національних стандартах; недостатня деталізація витрат логістичної діяльності в плані рахунків; недостатня інтеграція бухгалтерських систем з логістичними модулями.

Список використаних джерел

1. Яремко І. Й. Класифікація витрат як основа організації обліку і контролю логістичної діяльності підприємства / І. Й. Яремко // Економіка і суспільство. – 2024. – № 64. Режим доступу: <https://journals-lute.lviv.ua/index.php/visnyk-econom/article/view/1616>. – Дата звернення: 06.04.2025.
2. Садовська І. Б., Нагірська К. Є., Гаврилюк Б. О. Організація управлінського обліку логістичних витрат / І. Б. Садовська, К. Є. Нагірська, Б. О. Гаврилюк // Вісник Львівського торговельно-економічного університету. Економічні науки. – 2024. – № 77. – С. 92–98. – Режим доступу: <https://journals-lute.lviv.ua/index.php/visnyk-econom/article/view/1595>. – Дата звернення: 06.04.2025.
3. Медвідь Л. Г., Левкович А. В. Управлінський облік витрат у системі управління логістичною діяльністю підприємства / Л. Г. Медвідь, А. В. Левкович // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. – 2017. – № 3 (38). – С. 89–95. – Режим доступу: <https://pbo.ztu.edu.ua/article/view/122288>. – Дата звернення: 06.04.2025.